

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΣΤΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ
ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΔΕΥΤΕΡΑ , 29.6.1987)

Ο θεσμός της Περιφέρειας, απαραίτητη προϋπόθεση για το δυνάμωμα της αποκέντρωσης και την αποτελεσματική εφαρμογή της Περιφερειακής Ανάπτυξης, υλοποιείται με τον ν.1622/86. Ο ρόλος που θα διαδραματίσετε στα νέα σας καθήκοντα θα είναι καθοριστικός για την εφαρμογή του Κυβερνητικού Προγράμματος.

Η Περιφέρεια δεν είναι θεσμός αυτοδιοίκησης. Εντάσσεται όμως σε μιά στρατηγική για ένα σύστημα Αυτοδιοίκησης τριών βαθμίδων, η ολοκλήρωση του οποίου έχει και άλλες προϋποθέσεις που δεν υπάρχουν ακόμα. Για τούτο σ' αυτή τη φάση μιλάμε για Προγραμματική Περιφέρεια.

Με τη σημερινή μορφή του θεσμού η Περιφέρεια:

- είναι κατ'έξοχήν Αναπτυξιακός θεσμός
- συγχρόνως αποτελεί συγκροτημένο επίπεδο αποσυγκέντρωσης της Κεντρικής Διοίκησης.

Αλλά μιάς Άλλης, απογραφειοκρατικοποιημένης, αναπτυξιακής, παραγωγικής Διοίκησης. Μιάς διοίκησης που δεν παρεμβάλεται διοικητικά ανάμεσα στα άλλα επίπεδα, αλλά τα συντονίζει αποτελεσματικά. Μιάς Διοίκησης που βοηθάει όχι μόνο στην αύξηση της παραγωγικότητας των διαθέσιμων πόρων αλλά και στην αναβάθμιση και των άλλων επιπέδων διοίκησης καθώς και των δύο βαθμίδων Αυτοδιοίκησης.

Με αυτή την έννοια η Περιφέρεια δεν είναι και δεν πρέπει να γίνει με την παραδοσιακή σημασία του όρου, η "προϊσταμένη αρχή" των Νομαρχιών. Έχει σαν στόχο της να υποβοηθήσει την ανάπτυξη της Αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα της Δευτεροβάθμιας κατά τρόπον ώστε και να μπορέσουν οι δύο βαθμίδες αυτοδιοίκησης να ανταποκριθούν στον Αναπτυξιακό τους ρόλο αλλά και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις μετεξέλιξης της ίδιας της Περιφέρειας σε Αυτοδιοίκηση.

Σαν Αναπτυξιακός θεσμός η Προγραμματική Περιφέρεια:

- αποτελεί το βασικό επίπεδο του Προγραμματισμού όπου θα επιδιώκεται η σύνθεση των εθνικών επιλογών και προτεραιοτήτων με τους νομαρχιακούς στόχους πόθους και επιθυμίες.

Αρα είναι το κομβικό σημείο των διαδικασιών του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, όπως ορίζεται στον ν.1622/86, και για τούτο αποτελεί βασικό κρίκο και της πολιτικής και της Τεχνικής Πυραμίδας Προγραμματισμού.

- Ταυτόχρονα ,όμως, και εξ ορισμού διαμορφώνει το σύστημα αναφοράς της Εθνικής Περιφερειακής Πολιτικής, και κατά συνέπεια έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο και στη διατύπωση και στην υλοποίηση αυτής της Πολιτικής καθώς και στην κατάρτιση Περιφερειακών Προγραμμάτων . (ΜΟΠ κλπ.)

Θα πρέπει ως τόσο να επισημανθεί πως για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά σ' αυτόν τον επιτελικό ρόλο της η Προγραμματική Περιφέρεια δεν πρέπει να εμπλακεί στην εφαρμογή Προγραμμάτων. Ο ρόλος της είναι η υλοποίηση και η εφαρμογή της Πολιτικής. Και αυτά είναι δύο διαφορετικά πράγματα.

Στο βαθμό που οι παρατηρήσεις αυτές περιγράφουν τη φυσιογνωμία της Περιφέρειας, είναι προφανής η σχέση της με το ΥΠΕΘΟ και οι προσδοκίες που έχει επενδύσει το Υπουργείο στις αρμοδιότητές της.

Γιατί το ΥΠΕΘΟ:

- έχει την κεντρική ευθύνη για τις διαδικασίες του Δημοκρατικού Προγραμματισμού
- έχει τον κύριο Επιτελικό και συντονιστικό ρόλο στην διαμόρφωση και στην παρακολούθηση της υλοποίησης της Εθνικής Αναπτυξιακής Πολιτικής, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της οικονομικής Πολιτικής.
- έχει την ευθύνη για την τελική διατύπωση της Περιφερειακής πολιτικής και για την σύνταξη και έγκριση Προγραμμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης.
- τέλος, μέσω των Υπηρεσιών Περιφερειακής Ανάπτυξης, έχει την υποχρέωση στήριξης των Περιφερειακών Συμβουλίων στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. (άρθρο 63, παρ.2 του ν. 1622/86).

Ετσι το ΥΠΕΘΟ προβλέπει με ανυπομονησία σε μιά πολύ στενή συνεργασία γιατί πιστεύουμε πως μόνο μέσα απ' αυτή θα καταφέρουμε να ξεπεράσουμε μιά σειρά προβλημάτων που αποτελούν σοβαρούς περιριστικούς παράγοντες στην Ανάπτυξη της χώρας.

Πρώτη και αναπόφευκτη συνέπεια υλοποίησης του θεσμού της Προγραμματικής Περιφέρειας είναι η διαμόρφωση μιάς νέας δυναμικής που θα οδηγήσει σε ένα νέο *modus vivendi* στις σχέσεις Κέντρου-Περιφέρειας και Κεντρικής Διοίκησης-Αυτοδιοίκησης. Δυναμικής που θα επηρεάσει τις

φυσιογνωμίες όλων των φορέων τόσο αυτών της Κεντρικής Διοίκησης όσο και εκείνων της Αυτοδιοίκησης.

Και οι πρώτοι φορείς που θα πρέπει να διαφοροποιηθούν είναι οι πρώην "διανομαρχιακές" -από δω και πέρα - "περιφερειακές" -υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Οι υπηρεσίες αυτές, των οποίων αναλαμβάνεται προϊστάμενοι, θα πρέπει να αποβάλλουν τον σημερινό "διαμεσολαβητικό" (αν όχι καθαρά "μεταπρατικό") χαρακτήρα ο οποίος έχει λειτουργήσει μέχρι σήμερα ανασταλτικά στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας και να προσλάβουν την πιο έντονη αναπτυξιακή φυσιογνωμία.

Για να μπορέσουν τα κάθε είδους Περιφερειακά Προγράμματα να εντάσσονται αποτελεσματικότερα και να εναρμονίζονται καλλύτερα με την Περιφερειακή Πολιτική, ήταν απαραίτητο να θεσμοθετηθεί η Περιφέρεια. Αυτό δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη μιάς "περιφερειακής συνείδησης" και ταυτόχρονα βοηθάει ουσιαστικά στη χάραξη αυτής καθαυτής της Περιφερειακής Πολιτικής.

Αυτή, η "Περιφερειακή συνείδηση" όμως δεν ταυτίζεται με τον "περιφερειακό σωβινισμό" ή κάποιον ευρύτερης βάσης "τοπικισμό".

Αντίθετα, σημαίνει την ανάπτυξη της φιλοσοφίας πως το εθνικό αναπτυξιακό πρόβλημα συντίθεται από τα επιμέρους περιφερειακά αναπτυξιακά προβλήματα. Σημαίνει πως μόνο η ανάλυση των περιφερειακών προβλημάτων θα επιτρέψει την σωστή αντιμετώπιση των προβλημάτων της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο. Διότι στο μεν εθνικό επίπεδο χάνουμε πολλές κρίσιμες παραμέτρους, ιδιαιτερότητες ή λεπτομέρειες. Το δε νομαρχιακό έχει αποδειχθεί πολύ μικρής κλίμακας για να αποτελέσει τη βάση μιάς αποτελεσματικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Σε αντιστοιχία με αυτή τη φιλοσοφία της σύνθεσης θα πρέπει να διαμορφώσετε το κλίμα εργασιών των ^{Περιφερειακών} ~~Νομαρχιακών~~ Συμβουλίων. Εκεί θα έχετε, υποψιάζομαι, να αντιμετωπίσετε μιά αντιδιαλεκτική και καθαρά διεκδικητική ψυχολογία που ενισχύεται και από την ταύτιση του Νομού με την εκλογική περιφέρεια. Στόχος σας λοιπόν θα πρέπει να είναι να πείσετε τους εκπροσώπους των Νομών πως ο ρόλος τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο δεν είναι η άσκηση μιάς στείρας διεκδικητικής πολιτικής για την κατανομή πόρων ή για την εξασφάλιση προβαδίσματος σε σχέση με τους άλλους Νομούς. Στόχος τους πρέπει σιγά-σιγά να γίνει η αναζήτηση της καλύτερης λύσης για την Περιφέρεια και η σύνθεση των πολλών φορές φυσιολογικά αντιθετικών νομαρχιακών συμφερόντων για την εξυπηρέτηση

του περιφερειακού συμφέροντος. Σε τελική ανάλυση στα πλαίσια αυτού του μείζονος περιφερειακού συμφέροντος εξυπηρετείται καλύτερα και το στενότερο νομαρχιακό.

Στο δρόμο που σήμερα ξεκινάτε θα υπάρξουν πολλά προβλήματα, μερικά από τα οποία δεν μπορούμε ούτε να φανταστούμε σήμερα, την "πρώτη μέρα" και για τον θεσμό και για εσάς προσωπικά. Βέβαια η εμπειρία των περισσότερων ως Νομαρχών εγγυάται πως τα προβλήματα αυτά θα αντιμετωπιστούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Αλλά θα πρέπει να έχετε επίγνωση σχετική του γεγονότος πως σαν "νεογέννητη" η Περιφέρεια δεν συνοδεύεται με μία εμπειρία που θα υποβοηθούσε το έργο σας. Όμως, πιστεύω ότι, θα μπορέσετε να προσδιορίσετε από τώρα σε ποιές ακριβώς κατευθύνσεις θα εστιάσετε την προσπάθειά σας εάν χρησιμοποιήσετε σαν γνώμονα στη δουλειά σας τις σαφείς θέσεις που έχει η Κυβέρνηση για την αποκέντρωση και την Περιφερειακή Ανάπτυξη, τους συγκεκριμένους οικονομικούς και κοινωνικούς μας στόχους και το πλαίσιο του Πενταετούς Προγράμματος.

Δεν ισχύει, βέβαια, ο ισχυρισμός της αντιπολίτευσης πως δεν ξέρουμε ποιός είναι ο ρόλος της Περιφέρειας και του Γενικού Γραμματέα της ή του Συμβουλίου της. Από την τοποθέτηση του Υπουργού Εσωτερικών κατά την ορκωμοσία σας και τις προηγούμενες δικές μου παρατηρήσεις είναι σαφές πως η Κυβέρνηση έχει σαφείς στόχους και προδιαγραφές για τον νέο θεσμό. Αλλά, και αυτό δεν είναι παράξενο, δεν υπάρχουν οι πρακτικές εμπειρίες που προσδιορίζουν την φυσιογνωμία του θεσμού στις λεπτομέρειές της. Αυτό πρέπει να κατακτηθεί από εσάς σε προσωπικό αλλά και σε συλλογικό επίπεδο, με τη βοήθεια της πολιτείας.

Την βοήθεια αυτή της πολιτείας θα πρέπει να την θεωρείτε αμέριστη και δεδομένη. Δεν μένει παρά να σας ευχηθώ καλή επιτυχία στις δικές σας προσωπικές και συλλογικές προσπάθειες για την επιτυχία του θεσμού του οποίου έχετε την τύχη να είστε πρωτοπόροι.